

Poznań 2021-12-22

dr hab. sztuki Joanna Stefańska

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

Instytut Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego

RECENZJA

dorobku artystycznego, dydaktycznego oraz rozprawy habilitacyjnej Pani doktor Katarzyny Klich w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej – sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki przeprowadzanym przez Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

Zlecniodawca recenzji:

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

W związku z wszczętym przez RDN w dniu 1 lutego 2021 r. (Z8.4000.2.2021.2.KK) postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego dla doktor Katarzyny Klich w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej – sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, zgodnie z uchwałą Uczelnianej Rady do Spraw Nauki i Kształcenia Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu (H/3/URNiJK/2021-22) zostałam powołana w skład Komisji Habilitacyjnej i powierzono mi funkcję Recenzenta w rzeczonym postępowaniu habilitacyjnym. Do zlecenia została dołączona dokumentacja postępowania złożona przez Habilitantkę w wersji papierowej i elektronicznej.

1. Dokumenty do postępowania habilitacyjnego, w tym wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego, kwestionariusz osobowy, poświadczona kopia dokumentu stwierdzającego posiadania stopnia doktora.
2. Dokumentacja w formie pisemnej i elektronicznej:
  - zrealizowane osiągnięcie artystyczne z dokumentacją publicznej prezentacji dzieła w formie fotograficznej,
  - wykaz dorobku artystycznego wraz z dokumentacją wystaw i katalogów,
  - wykaz dorobku dydaktycznego, naukowego, publikacji oraz działalności organizacyjnej.

OGÓLNE INFORMACJE O HABILITANTCE

Katarzyna Klich urodziła się 1976 r., w Gdyni. W latach 1996-2003 studiowała malarstwo i grafikę warsztatową w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. W roku 2001 otrzymała dyplom magistra sztuki w zakresie rysunku, promotorem pracy dyplomowej magisterskiej był prof. Bogdan Wojtasiak. W roku 2003 otrzymała dyplom w zakresie grafiki warsztatowej, promotorem pracy magisterskiej był prof. Tadeusz Jackowski. W roku 2012 Katarzyna Klich uzyskała stopień naukowy doktora sztuki w dyscyplinie sztuki piękne, promotorem pracy doktorskiej pt. „ Rysunek jako ślad człowieka” był prof. Bogdan Wojtasiak. Pani dr Katarzyna Klich w latach 2003-2012 zatrudniona była na stanowisku asystenta w XI Pracowni Rysunku Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Od 2012 roku do chwili obecnej zatrudniona jest na stanowisku adiunkta w XI Pracowni Rysunku Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Katarzyna Klich jest artystką interdyscyplinarną, autorką warsztatów artystycznych oraz wystaw indywidualnych, uczestniczką wielu wystaw zbiorowych w kraju i zagranicą. Habilitantka jest aktywną zawodowo artystką i dydaktykiem, realizującą opracowaną przez siebie oryginalną koncepcję działań twórczych, czego wynikiem są warsztaty, artykuły i wystąpienia na konferencjach i sympozjach artystyczno - naukowych. Jest laureatką nagród: „Kultura w sieci” otrzymanej w 2020 r. oraz stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2020 r., w 2012 r. otrzymała odznakę honorową Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Kandydatka posiadając odpowiedni dorobek twórczy, zgromadzony po uzyskaniu stopnia doktora sztuki, podjęła starania o wszczęcie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej – sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Habilitantka przedłożyła wszystkie wymagane przepisami dokumenty i materiały przedstawiające Jej osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne oraz dokonania w zakresie działań organizacyjnych i popularyzujących sztukę.

OCENA AUTOREFERATU I WSKAZANEGO OSIĄGNIĘCIA (DZIEŁA HABILITACYJNEGO), OCENA OSIĄGNIĘĆ TWÓRCZYCH PANI DOKTOR SZTUKI KATARZYNY KLICH

Autoreferat dr Katarzyny Klich jest opracowaniem stanowiącym próbę definiowania zjawisk artystycznych, które budowały Jej doświadczenie poprzez eksperymenty i poszukiwania warsztatowe dalece wykraczające poza działania stricte rysunkowe, gdzie fascynacja procesem twórczym - kreatywnym w doświadczeniu wpływała na proces rozwoju osobowości twórczej Habilitantki. Kandydatka formułuje przekaz z erudycyjną swobodą i lekkością. Niezwykle interesująca i refleksyjna forma opracowania zawiera credo artystycznych doświadczeń oraz drogi rozwoju prowadzącej do wskazanego osiągnięcia naukowo –

artystycznego i sprawia, że Autoreferat jest porywającą lekturą zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym. Autorka dokonuje retrospektywnej analizy doświadczeń i dokonań artystycznych budując sugestywny i pełny obraz dojrzałej, świadomej Artystki. Tekst Autoreferatu to refleksyjny obraz wydarzeń, decyzji, przyjmowanych postaw twórczych i metod ich realizacji. Piękny język zapisu, klarowność i rzeczowość formy oraz bogactwo treści, kreują opowieść o świecie, o idei odświeżania śladów w przestrzeni, o konstruowaniu przekazu artystycznego.

Praca habilitacyjna, tekst i dorobek artystyczny zostały opatrzone wspólnym tytułem – „Kretowisko”. „Kretowisko. Archeologia rzeczywistości” to obszerny zbiór tekstów i materiałów dokumentujących dorobek artystyczny Habilitantki i odnoszących się do sposobu postrzegania rzeczywistości, ilustrujących jej bogactwo i złożoność. Refleksja na temat idei miejsca, wielokierunkowa analiza zjawisk w przestrzeni, opis procesów poszukiwania śladów, które nawarstwione tworzą tytułowe „Kretowisko”, nadają opracowaniu badawczy charakter. „Kretowisko” w ujęciu Autorki jest metaforą sztuki, ciągłym poszukiwaniem drogi.

Aktywność twórcza Habilitantki moich wątpliwości nie budzi, wystawy i wydarzenia artystyczne aranżowane w różnych przestrzeniach zjawiają się na osi czasu rytmicznie, a zamieszczony opis realizacji stanowi prorocstwo i podstawę habilitacji, gdzie cytaty prac wcześniejszych powracają w formie „świeżych” inspiracji, a prowadzone dawniej i obecnie projekty badawcze spójne są pod względem tematycznym.

Praca habilitacyjna składa się z trzech realizacji: „Sfalsyfikowana archeologia”, „Bezczas” i „Miejsce”. Autoreferat jest materiałem uławiającym wgląd w postawę artystyczną Autorki, ujawnia Jej preferencje badawcze i poznawcze. Odnajduję w nim główne idee leżące u podstaw przyjmowanych i transformowanych postaw artystycznych. Pierwszą cechą określającą postawę twórczą dr Katarzyny Klich jest eksperymentownie prowadzące w kierunku tworzenia własnej materii, takiego traktowania bytów i form materialnych, które pozwolą na ukonstytuowanie się nowego, zindywidualizowanego języka wypowiedzi artystycznej, który udźwignąłby ciężar wyrażenia wielości intuicyjnie kształtowanych treści. Pierwszoplanowa kwestia relacji obiektu i przestrzeni w twórczości Habilitantki prowadzi do szczególnego sposobu traktowania przestrzeni w aspekcie namysłu nad rzeczywistością i funkcjonowaniem w niej dzieła sztuki, który bliski jest takiemu rozumieniu przestrzeni, gdzie relacja między obiektem i jego dynamicznie zmieniającymi się konfiguracjami prowadzi do istotnego i niebanalnego sprzężenia obiektu sztuki z jego otoczeniem tak, że ich rozdzielenie staje się niemożliwym. Nadrzędna rola doświadczania w ramach realizowanego procesu twórczego, jego otwartość oraz znoszenie barier pomiędzy rysunkiem a obiektem – formą przestrzenną, sprawiają, że realizacje dr Katarzyny Klich posiadają cechy sytuujące Jej dokonania w szerokim aspekcie sztuki współczesnej, a ich interdyscyplinarny charakter, łączenie mediów i koncepcje realizacyjne tworzą niekonwencjonalny, nowatorski język wypowiedzi plastycznej, budując nowy wymiar przestrzeni wizualnej.

Sztuka, którą tworzy dr Katarzyna Klich staje się zagadnieniem badawczym, wstępując na pełnoprawnych zasadach na ścieżkę zadawania światu pytań. Habilitantka od początku swojej działalności artystycznej aktywnie uczestniczy w wymianie myśli, idei i działań w środowiskach lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Analiza dokumentacji zorganizowanych wystaw indywidualnych oraz uczestnictwa w wystawach zbiorowych potwierdza, że dr Katarzyna Klich w sposób istotny wywiera wpływ na rozwój sztuki. Habilitantka ukazuje swoje intuicje twórcze przytaczając i dzieląc się obserwacjami na temat rzeczywistości, to część procesu, w którym kształtują się formy sztuki. Refleksje zawarte w tekście autorstwa dr Katarzyny Klich stanowią tło i uzupełnienie dla realizacji artystycznych. Habilitantka nie tworzy obiektów czy konkretnych strategii artystycznych, Artystka doświadcza i poznaje świat poprzez proces twórczy, w którym idea i refleksja stanowią jego podstawę. Trzy wybrane realizacje, na których oparta jest praca habilitacyjna dopełniają się wzajemnie stanowiąc refleksję na temat obrazu, przedmiotu i miejsca, są zapisem ich wzajemnej relacji, a także próbą odpowiedzi na pytanie jak zbudować i zostawić swój ślad.

Artystka wykorzystuje w swoich autorskich realizacjach metodę odlewów gipsowych, która nadaje przestrzeni ciężar i bryłę, ilustruje sposób ujawniania się przestrzeni i materializowania czasu, odsłania kształt przestrzeni i jej niewidoczną warstwę - „echo”. Interesujący w Jej pracach jest podejmowany wcześniej przez Jana Berdyszaka problem pustki oraz próby ujawnienia jej kształtu. *„Fascynują nas dziury, krater po uderzeniu meteorytu. Brak – ślad czegoś co było. Paradoksalna pustka rozkruszonej materii, której nadajemy nowy wymiar. Wiecznie przypominana historia, obecna jeszcze bardziej niż otaczające nas obiekty.”* Cytując za Autorką *„Swoje prace sytuuję w szczególnym kontekście archeologii i natury, które są dla mnie ważne ze względu na wciąż wybrzmiewające w mojej twórczości znaczenie rozpadu, destrukcji i śladu”*. Charakterystyczna dla wszystkich realizacji Habilitantki jest kruchość i nietrwałość materii, którą Artystka się posługuje, tym samym ślad, który tropi urywa się, jednocześnie poszerzając płaszczyznę dla jego interpretacji.

Powołując do życia „Sfalsyfikowaną rzeczywistość” powstałą z materii, śladów i skrawków rzeczywistości, wydobywania i zacierania znaczeń tworzy swój własny język, który stanowi punkt wyjścia do myślenia o egzystencji człowieka, naturze czasu, jego wymiarach. Interesująca w twórczości dr Katarzyny Klich jest również świadomość nieuchronności działania destrukcyjnych sił natury i czasu. Pokora wobec tych sił pozwala sądzić, że sedno twórczości Habilitantki tkwi w paradoksalnym założeniu, że pomimo kruchości i nietrwałości śladów warto je choć na chwilę ocalić. Dobór i specyfika materiałów, których Artystka używa w procesie twórczym: gipsu, papieru, drewna, węgla są bezpośrednio związane z przyjętą koncepcją zapisu śladu i jego nietrwałości, a użyte do realizacji artystycznej służą sugestywnej ilustracji mechanizmów rozpadu i destrukcji. Habilitantka eksperymentuje w pracy z gipsem, wykorzystuje jego atuty, w zgodzie z przyjętą koncepcją ukazuje poszczególne etapy mechanizmu powstawania śladu, od wykonania formy, zamykania fragmentu materii aż do rozbijania skorupy gipsowej. *„Destrukcyjność służy mi jako potencjalny środek wyrazu – to ona*

staje się nośnikiem treści, które na polu sztuki stają się próbą oswojenia problemu rozpadu i przemijania”.

Dostrzegalna zmysłowość tych prac wpływa na wielowymiarowość ich oddziaływania i wynika z potrzeby zniesienia bariery pomiędzy dziełem a jego odbiorcą. „*Moje obrazy są niedoskonałe, rysy, drzazgi, koślawe krawędzie nadają im bardziej osobisty charakter*”. Spalane deski, popiół, węgiel przeobrażają się, są nietrwałe, ta nietrwałość jest niezwykle urzekająca w ujęciu Artystki i niesie w sobie głęboko humanistyczne treści. Jak pisze Habilitantka „*W doświadczanie takich obrazów wpisana jest strata. Kruszenie, ich delikatność i nietrwałość sprawiają, że stają się bardziej cielesne*”. Podatność materii przedmiotów na przekształcenia i destrukcję, przemianę poprzez działanie różnych czynników, w tym również czasu, sprawia, że ujawnia się ich natura ukazując dynamikę życia. Katarzyna Klich niestrudzenie bada i analizuje materię natury, związany z nią mechanizm destrukcji i rozkładu oraz formy jej przekształcania, które towarzyszą tym procesom. Prace Artystki są próbą uchwycenia momentu przeobrażenia form, styku przeciwstawnych sobie struktur – martwej tkanki natury i tej wciąż żywej. W tej zmienności przeobrażenia, przejścia ze stanu w stan znajduje analogię do konstruowania się obrazu. Formy, które buduje unaoczniają tę przemianę. Stosowane przez Artystkę metody spalania – przyspieszonego rozpadu, destrukcji i ponownego kształtowania stanowią część realizowanego procesu twórczego.

W 2017 roku w Galerii „El” w protestanckim kościele w Elblągu zaprezentowana została praca pt. „Bezczas” będąca rezultatem wieloletnich przygotowań, wynikiem procesu obserwacji zjawisk w naturze. Artystka wykorzystując właściwości materiałów i specyfikę procesów, którym je poddaje sugestywnie buduje dramaturgię swoich przedstawień, czemu sprzyja umiejętne operowanie kontrastem proponowanych zestawień przy trafnym wykorzystaniu cech użytej w realizacji materii. Tworzy nowe konteksty przestrzenne, a prezentowane obiekty podejmują swoistą grę śladów i grę czasu z odsłoniętymi pozostałościami fresków i rysunkiem odrapanych ścian. Tworzy przestrzeń wieloznaczną, zmysłową, ujawniając naturę materii: kruchą, ulotną, podatną na przemijanie. Proces spalania desek i jego dokumentacja uzupełniają obraz przetransformowanej przestrzeni. Artystka jest częścią tego procesu, uczestniczy w nim, uczestniczy w cyklu natury. Istotą twórczości Katarzyny Klich jest proces doświadczania i bycie częścią realizowanego procesu twórczego, utrzymywania obrazu w stanie ciągłej transformacji. Przekształcanie materii poprzez procesy, którym ją poddaje pozwala Jej stworzyć przestrzeń symboliczną. To również wielokrotnie powtarzane próby aktualizowania przeszłości poprzez rejestrację śladów i próby jej utrwalenia w obrazie. Wszystkie realizacje Artystki oparte są na fundamentalnym traktowaniu kontekstu w jakim obraz funkcjonuje, na wykorzystaniu tła i otoczenia do prezentacji realizacji artystycznych. Obraz aktywizuje przestrzeń, poszerza ją i ożywia. Strukturalne aranżacje Klich sprawiają, że znajdujemy się wewnątrz obrazu, wewnątrz przestrzeni wyobrażeniowej, stając się mimowolnymi uczestnikami przestrzeni Jej działania. Realizacje Katarzyny Klich nie posiadają sfinalizowanej, zamkniętej formy, funkcjonują w przestrzeni jakby w zawieszeniu, w oczekiwaniu na kolejny etap przemiany. Formy te sytuują

się na pograniczu różnych obszarów sztuki. Kruchomość i labilność tych realizacji, wprowadza je w sferę sztuki, gdzie obraz przestrzeni zastyga tylko na chwilę, jest zapisem momentu przejścia, transformacji, która trwa i sprawia, że obraz pozostaje otwarty.

Próba zrozumienia fizycznej strony naszego istnienia, głęboko humanistyczne treści realizowanych przez Habilitantkę prac, ukryte są pod skorupą zjawisk, które ilustruje za pomocą procesów przemian zachodzących w naturze, tworzy język, którym przemawia i formułuje treści o znaczeniu egzystencjonalnym.

Odkrywanie związków miejsca i natury jest podstawą kolejnej realizacji pt. „Miejsce”. Problemem badawczym staje się powstawanie granicy pomiędzy wytworem natury a artefaktem, poszukiwaniem statusu form wyjętych z obszaru ich dotychczasowego istnienia i ponownego przywrócenia miejscom ich pochodzenia oraz ich ekspozycja w galerii. Większość najnowszych prac Artystki koncentruje się na przedmiotach, które odtwarza lub przekształca w wyniku czego stają się odciskiem lub śladem. Istotą prac Habilitantki jest badanie pojemności znaczeniowej przedmiotu, odnosząc się do niego z różnych perspektyw: obrazu, obiektu i sposobów jego obecności w różnych przestrzeniach: w pracowni, galerii, przestrzeni otwartej - bada zmiany jego statusu pod wpływem otaczającej go przestrzeni i jego oddziaływania na tę przestrzeń. W realizacjach rysunkowych Artystki miejsce ma istotne znaczenie, a przestrzeń rysownia ma charakter performatywny. Odkrywanie różnych aspektów rysunku zarówno w kontekście materii, jak również specyficznego rozumienia przestrzeni i śladu odbywa się na poziomie procesualności i performatywności. Przestrzenne obiekty, które tworzy mają charakter rysunkowy, gipsowe odciski noszą znamiona rysunku, pomimo, że posiadają swoją grubość i fizyczność. Obrazy i fotografie przyjmują formę śladów - zapisów często nieukończonych, udokumentowanych gipsowymi modułami. Procesy, które inicjuje, i w których uczestniczy Artystka, ich wielowątkowość i nieprzewidywalność, otwartość i zmienność sprawiają, że działania Habilitantki wymykają się próbom ich jednoznacznej klasyfikacji. Najważniejszym przedmiotem zainteresowań Artystki jest człowiek. Istotę rysunku stanowi proces zapisywania obecności drugiego człowieka. Rysując - Habilitantka wyraża to co istnieje poza rysunkiem, tworzy zapis spotkań w dziesiątkach notacji, które stanowią próbę uchwycenia gestu, zatrzymania spojrzenia. W realizacji pt. „Pokoje myśli” rysunki głów i fragmentów ciała aranżują przestrzeń, ich ekspozycja uwzględnia kontekst otoczenia, charakter wnętrza oraz płaszczyzny ekspozycyjnej - ściany, ze swoimi nierównościami, krzywiznami i chropowatością, tym samym podłoże staje się integralną częścią prezentowanych prac. Ekspozycja prac staje się zatem, kolejnym etapem procesu twórczego, gdzie fragmenty niezdefiniowanej rzeczywistości wchodzi w interakcję z realizacją rysunkową. Czarna materia tworzonych węglem, ekspresyjnych rysunków Artystki zyskuje szerszy wymiar przeniesiona w obszar refleksji nad miejscem ich realizacji. W rysunkach Katarzyny Klich można dostrzec fakturę, ciężar i właściwości przedstawianej materii. Wybór sposobu rysowania i techniki to kwestia koncepcji, którą rozwija Artystka. Specyfika procesu twórczego, którego część stanowi miejsce i czas jego realizacji sprawia, że na styku dwóch różnych rzeczywistości, wyobrażonej i fizycznej powstają prace przesycone

aurą przestrzeni ich kreacji, tak się dzieje w przypadku cyklu prac wykonanych w Ballybawn w Irlandii, na zawieszanej nad strumieniem kładce. Cykl ten jest zapisem miejsca przestrzeni jego realizacji. Habilitantka ukazuje rysunek w procesie, doświadczając zmiennych, niekiedy nieprzewidywalnych etapów jego powstawania, tworzy studium przestrzeni, w którym czas i miejsce są zintegrowane z rysunkiem. Specyficzny environment w przyrodzie, gdzie angażuje wiele zmysłów: słuch, zapach, dotyk, wielowymiarowe odczuwanie pejzażu, miejsca realizacji rysunkowej sprawia, że prace Artystki zyskują nowy, pogłębiony doświadczeniem tej przestrzeni wymiar.

Artystka w realizacji pt. „Plac zabaw” z kartonu, sznurka i listewek konstruuje obiekty fizyczne balansujące na granicy wyobrażenia i metafory. Aranżacji rysunkowej towarzyszy film prezentujący zabawę zabrudzonym jojo. Artystka budując swoistą metaforę fizyczności rysunku, ujawnia warsztat i proces, który zwykle jest dla odbiorcy niedostępny, ukazuje ruch i rysunek, które mają zbliżony charakter, podejmuje próbę uchwycenia momentu metamorfozy rysunku, jego przeobrażania się, zapisu jego postaci, kiedy jeszcze nie osiągnął swojej ostatecznej formy.

Konkludując – towarzysząca procesowi twórczemu refleksja nad metaforą sztuki, nad zagadnieniem przenikania się sztuki i życia, głęboko humanistyczna myśl, która przesycza poszukiwania Artystki w zakresie działań twórczych sprawiają, że realizacje Pani doktor Katarzyny Klich posiadają intelektualny i filozoficzny wymiar, tchną autentyzmem, wysublimowaną formą i oryginalnością. Efemeryczność form rysunkowych, zapisy śladów rozpadu i odradzania, rozbudowany, wielowymiarowy proces twórczy, którego doświadcza Artystka tworzą obszar, którego staje się częścią. W pracach Artystki warstwa materialna jest fizycznie obecna, ale nie najważniejsza, stanowi ona środek do dalszych działań i przetworzeń. *„Dochodzenie do zrealizowania konkretnej fotografii jest często ważniejsze niż ona sama”* to co wydarza się po drodze do konkretnej realizacji ma fundamentalne znaczenie, w tym założeniu tkwi analogia do tzw. „reszt” Jana Berdyszaka, gdzie odpady, które były częścią budowania formy, stawały się ważniejsze niż wycięty środek – centrum obrazu. Materialna strona realizacji koncepcji ma zatem dla Artystki charakter symboliczny, służy raczej do przywołania zjawiska, które analizuje i dokumentuje, przetwarza i modyfikuje, uwidaczniając jego efemeryczność i uruchamiając procesy konstruujące sztukę. Realizacje Artystki mają nieukończony charakter – to strzępy zdarzeń, które rejestruje za pomocą rysunku, fotografii i obiektów - śladów. Odchodząc od materializacji obrazu, kreacji konkretnego przedstawienia wyraża ruch, dokonuje zapisu nieuchwytnego charakteru zjawisk i sytuacji. Charakterystyczna w twórczości Habilitantki jest nadrzędność samego procesu konstytuowania wyobrażenia, droga do jego ożywienia i to co prowadzi do materializacji koncepcji w formie obrazu czy fotografii. Surrealność i narracyjność sytuacji ma swoje źródło w wyobrażeniach i skojarzeniach, a specyfika procesów powstawania prac wynika z podróży, z czynności i rytuałów towarzyszących pakowaniu, przekładaniu przedmiotów – obiektów oraz poszukiwania miejsc ich najlepszego oddziaływania w przestrzeni. W realizacji pt. „Echo” Artystka umieszcza szklane naczynie w różnych

przestrzeniach badając i dokumentując relacje obiektu i otoczenia. Podobnie dzieje się w pracy pt. „Wszeteczeństwa i inne miłości”, gdzie Habilitantka zawiesza gipsowe odlewy owalnych obiektów w lesie. Wielkie, ciężkie formy stanowią negatywy otrzymane w procesie odlewania kuli sera. Obiekty wrastają w przestrzeń ekspozycji, ich struktura i materia są fascynujące, zawieszane na gałęziach drzewa tworzą surrealistyczną sytuację przestrzenną, której oddziaływanie potęguje umiejętne wykorzystanie relacji formy i przestrzeni. Obiekt w realizacjach Katarzyny Klich nie jest jedynie rekwizytem, jego obecność okazuje się konieczna do podjęcia z nim gry. Prace Artystki ukazują żywą przestrzeń, gdzie asocjacje przedmiotu i jego rola w procesie ujawniają ich metaforyczny charakter. Ulotność i metafizyka zjawisk, poszukiwanie analogii śladu ludzkiego istnienia w naturze, wnikliwa analiza procesów rozpadu, transformacji i zamierania odbywają się na styku sztuki i życia.

Rysunek Katarzyny Klich na pewno nie mieści się w kategorii konserwatywnego reliktu. Artystka tworzy własny, złożony język wypowiedzi artystycznej, gdzie rozbudowana warstwa stosowanych środków ekspresji wprowadza rysunek w obszar szerszego oddziaływania, wnosząc treści, które budują nowy wymiar przestrzeni dla rysunku. Artystka porusza się sprawnie w meandrującej przestrzeni sztuki, tytułowego „Kretowiska”. Działania Katarzyny Klich stanowią płaszczyznę nie tylko do stawiania pytań, ale także udzielania odpowiedzi, są same w sobie dyskusją, co wskazuje na intelektualny, refleksyjny charakter Jej prac, odnoszących się do problemów filozoficznych językiem rosnącym z doświadczenia. Susan Sontag pisała *„Poprzez fotografię świat staje się ciągiem niezwiązanych z sobą swobodnych cząstek, a historia – przeszłość i teraźniejszość – zestawem anegdotek (...)”*. W serii kadrów Katarzyna Klich łączy na nowo to, co wcześniej rozdzielone, uruchamia proces, który przywraca porządek. Kompozycja trwa chwilę, dynamika procesów ją kruszy, powoduje jej rozpad, aby ponownie do porządku powrócić, ujarzmiona w przestrzeni ekspozycji.

Postawa artystyczna Habilitantki uprawnia mnie do stwierdzenia, że wnikliwość w zgłębianiu podejmowanych tematów, oryginalność wypowiedzi artystycznej oraz potrzeba eksperymentowania i odkrywania nowych obszarów w dziedzinie sztuki, a także świadomość stosowanych metod i rozwiązań warsztatowych będą nadal ewoluowały, co stanowi gwarancję osiągnięcia złożonych ideowo celów artystycznych.

OCENA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ ORAZ INNYCH OSIĄGNIĘĆ HABILITANTKI

Przy recenzowaniu osiągnięć doktor Katarzyny Klich należy pamiętać, że oprócz pracy twórczej od 2012 r. realizuje Ona efektywną działalność dydaktyczną. O stosunku Habilitantki do prowadzenia zajęć mówią jej wypowiedzi i nakreślony program. Z analizy dokumentacji i lektury rozważań o edukacji artystycznej w kontekście dorobku dydaktycznego i tradycji artystycznej wyłania się postać nie tylko interesującej artystki, ale także zaangażowanego w pracę dydaktyczną pedagoga. Z szacunkiem i uznaniem przyjmuję także informacje o pracy i dokonaniach doktor Katarzyny Klich w zakresie popularyzacji sztuki oraz współpracy

międzynarodowej. W roku 2014 przyznano w drodze konkursu Pani doktor Katarzynie Klich rezydencję artystyczną w Cow House Studios w Ballybawn w Irlandii, w 2017 roku rezydencję artystyczną w Slade School of Art w Londynie, a w 2019 roku przyznano Habilitantce rezydencję artystyczną w Gandawie.

Habilitantka jest laureatką nagród: „Kultura w sieci” otrzymanej w 2020 r. oraz stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2020 r., w 2012 r. otrzymała odznakę honorową Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Pani doktor Katarzyna Klich jest referentem wykładów wygłaszanych na konferencjach i sympozjach, autorką publikacji i rozdziałów w monografiach naukowych i katalogach oraz czasopismach i magazynach sztuki. Habilitantka pełni również funkcje kierownika oraz członka zespołów realizujących projekty badawcze. Pełni funkcję członka jury konkursów, uczestniczy w pracach organów kolegialnych uczelni, w latach 2014 – 2016 pełniła funkcję członka Senatu Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. W latach 2014 – 2018 pełniła funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego Rektora Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Pani doktor Katarzyna Klich organizuje warsztaty i plenery, prowadzi zajęcia z rysunku i malarstwa w ramach realizowanych praktyk plenerowych i warsztatów. Jest recenzentem prac dyplomowych z zakresu sztuki dla studentów studiów I stopnia.

Zatem dokonania naukowe, dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzujące sztukę oceniam bardzo wysoko, a aktywność Habilitantki w tym zakresie jest imponująca.

KONKLUZJA

Z analizy dokumentacji i lektury Autoreferatu doktor Katarzyny Klich, zapoznaniu się z dorobkiem twórczym i dydaktycznym, który był przedmiotem ocen w niniejszej recenzji nie mam wątpliwości co do wartości i jakości artystycznej przedstawionego przez Habilitantkę dorobku oraz wskazanego osiągnięcia artystycznego (dzieła habilitacyjnego) pt. „Kretowisko. Archeologia rzeczywistości” zrealizowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki przeprowadzonym przez Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. Potencjał i poziom artystyczny prac doktor Katarzyny Klich wnoszą znaczny wkład w rozwój dyscypliny, a dorobek Habilitantki należy wysoko oceniać w kontekście troski o zachowanie narodowego dziedzictwa kulturowego, tym samym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze, naukowe i dydaktyczne Habilitantki spełniają w pełni wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. z późniejszymi zmianami. *O stopniach naukowych i tytułach oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki stawiane kandydatom ubiegającym się o uzyskania stopnia doktora habilitowanego. W związku z powyższym wniosek o nadanie takiego stopnia Pani doktor Katarzynie Klich popieram.*

dr hab. sztuki Joanna Stefańska